

Billede 2

Finder sporene

見跡
経に依て
義を解し
二 教を
南に
蹤を知る
Ω

INDLEDNING:

Ved hjælp af sutraerne opnår du forståelse; ved at studere belæringerne finder du spor. Du ser tydeligt, at de mange kar alle er af samme metal og de ti tusind ting, alle er dig selv. Men hvis du ikke skelner mellem hvad der er rigtigt og forkert, hvordan vil du så kunne skelne mellem sandt og falsk? Da du endnu ikke har passeret denne port, har du kun forsøgsvis set sporene.

VERS:

Ved vandet og under træerne, sporene er brede
og faste,

I det søde tætvoksende græs, så du den eller gjorde
du ikke?

Men selv midt i de dybeste bjerge,

Hvordan kunne den skjule sig for nogen, med snuden
løftet mod himlen?

WAKA:

Beslutsomhed

Dybt inde i bjergene,

Dine anstrengelser bærer frugt.

Spor!

Hvor opmuntrende at se et tegn.

Det andet billede er *Finder sporene*. Efter at have ledt efter okse langt inde i bjergene, krydser du endelig dens spor.

Indledning:

Ved hjælp af sutraerne opnår du forståelse; ved at studere belæringerne finder du spor.

I forsøg på at bestemme hvor vor egen natur er, må vi først studere sutraerne og overveje de optegnelser, som fortidens lærere har efterladt. Sommetider siges det, at Zenmunkerne ikke behøver at læse bøger eller studere. Hvornår opstod dog den vildledende ide? Det er vanvittigt at tro, at det overhovedet kunne være sådan. Vi siger at Zen "er en særlig overlevering uden for de hellige skrifter"; men det er kun fordi, der er en belæring, at der er noget som overleveres adskilt fra den. Hvis det slet ikke var nødvendigt med belæring, ville man ikke kunne tale om en overlevering uafhængig af den. Hvis vi ikke først studerer sutraerne og tænker over forfædrenes optegnelser, vil vi alle sammen ende med at bevæge os i den helt forkerte retning. De gamle lærere beskæftigede sig med alle slags videnskabelige studier og studerede alt, hvad der kunne studeres; men alene igennem studierne var de ikke i stand til at afklare dét, der optog dem. Da var det, at de tyede til Zen. Derfor, har deres Zen virkelig kraft og dynamik. Hvis du ikke har nogen forståelse af Buddhismen og ikke har kendskab til Dharmas ord, er det ligegyldigt, hvor meget du sidder; din zazen vil være forgæves.

"Ved hjælp af sutraerne vinder du forståelse." Zen-sekten baserer sig ikke på en enkelt sutra, men betragter alle sutraer i Buddhist-kanonen som ligeværdige. Det er umagen værd at læse en hvilken som helst af de sutraer, som Shaka-muni Buddha fortolkede; men iblandt dem er det især værd at læse dem, som vores "gamle" lærere pegede på. Bodhidharma

videregav Lankavatara-sutraen til den Anden Patriark, Eka Daishi, med det råd at han ikke ville begå nogen fejl, hvis han brugte denne tekst som vejledning i sin træning. Både den Femte og den Sjette Patriark opnåede deres Zen ved at studere Diamant-sutraen. Rinzai Zenji førtes til Zen efter grundige studier af Avatamsaka (Blomsterkrans-sutraen). Hakuin¹⁸ skriver i sin selvbiografi, at han læste *Lotus-sutraen* da han var ung, men at han grinende smed den fra sig: "Hvis dette er alle sutraers konge, så kan selv populære romaner, historiebøger eller marionetteater være sutraernes konge." Da han mange år senere havde overtaget et tempel, læste han igen *Lotus-sutraen*. Da han en aften sad og læste til ud på natten, hørte han lyden "Kri...Kri..." fra en fårekyling der sad under gulvbrædderne og indså pludselig, at dén var den vidunderlige legemliggørelse af *Lotus-sutraen*. Han råbte højt: "Denne vidunderlige sutra! Hvordan har jeg dog indtil dette øjeblik kunnet være så forudindtaget og uden videre forkaste den?" I *Lotus-sutraen* står der at: "Daglige pligter og arbejde er intet andet end den sande virkelighed." Når vi gør forretninger, dyrker jorden, arbejder i templet, eller beskæftiger os med politik eller økonomi, er det alt sammen Buddha-dharmaen. Igen står det skrevet: "Alle ting i De Tre Verdener er min ejendom; alle levende væsener i dem er mine børn." At vokse i forståelse af disse ord er, hvad der menes med "Ved hjælp af sutraerne vinder du forståelse." I Avatamsaka (Blomsterkrans-sutraen) står skrevet: "Græsset og træerne, landet og jorden, alt er Buddha." I *Nirvana Sutraen* står skrevet: "Alle levende væsener uden undtagelse har buddha-natur." I *Diamant Sutraen* står skrevet: "Væk det sind, som ikke bor nogetsteds." Alle disse er intet mindre end den rene legemliggørelse af Zen. Alle udtrykker buddha-sindet, netop som det er.

Hvis du kun sidder zazen, uden at studere sutraerne og bliver opblæst, fordi du har passeret nogle koans, eller - må

himlen forbyde det! - har opnået Satori og fået tilladelse til at undervise, vil du blive en "Zen-djævel."¹⁹ Det står skrevet: "Ved hjælp af sutraerne vinder du forståelse; og ved at studere belæringerne finder du spor." Gennem de fingerpeg, som fortidens lærere efterlod, får vi øje på oksens spor. Vi får øje på oksens fodspor, dét kaldes hjertet-sindet.

*Du ser tydeligt, at de mange kar alle er af samme metal,
og de ti tusind ting alle er dig selv.*

Hos isenkræmmeren er der gryder og pander og hylde på hylde med mange redskaber, som alle er lavet af metal. Skønt, de har alle mulige former og størrelser, er de alle lavet af samme metal. I denne verden er der en myriade af ting af forskellig slags og variant; men vi ved, at de alle kan reduceres til de samme elementer. De ti tusind ting er alle min krop! Når dette for første gang går op for dig, bliver du himmel og jord og universet; du bliver alle ting i deres uendelige antal og forskellighed. Du opfatter kropsligt, at alle de ti tusinde ting præcis som de er, er dig selv. Det står skrevet: "Jeg er fra den samme rod som himmel og jord; jeg er en og samme krop som de ti tusind ting."

Dette er prægtige ord. Det er virkelig lige præcis, som de siger; men det er ikke nok, hvis du kun når frem til denne forståelse gennem sutraerne. Dette er kun forståelse, som er opnået ved at læse ordene i belæringerne; det er ikke *kensho*, "at se sin egen natur". Det er ikke ensbetydende med at du rent faktisk har set oxen. Det betyder bare, at du har fundet sporene.

Men hvis du ikke skelner mellem rigtigt og forkert, hvordan vil du så kunne skelne sandt fra falsk?

Så, nu ved du, hvad *samadhi*²⁰ i *Mu er*; men det er stadig kun spor. Du kan ikke kalde det "*kensho*" medmindre du, for at bruge Rinzai Oshos ord, har realiseret "Sand Indsigt" der

skaber dynamikken til at skelne Buddha fra djævelen. Hvis du ikke kan se forskel på rigtigt og forkert, vil du ikke være i stand til at skelne sandt fra falsk. Hvis du ikke kan tale om andet end *samadhi* i *Mu*, hvor alle ting bare er *Mu*, har du ikke fået fat i det egentlige. Du kan ikke sige, at du virkelig har set oxen, før du har fat i den kraft, som ”I et enkelt glimt skiller du sort fra hvidt; i et splitsekund skelner du mellem slutning og begyndelse.”

Da du endnu ikke har passeret porten, har du kun forsøgsvis set sporene.

På dette punkt, kan vi egentlig endnu ikke sige, at du er indenfor; du er stadig en fremmed, der står uden for porten. Derfor er det midlertidige trin, ”Finder sporene”, blevet skabt. Du tror, at du gradvist er blevet stabil i *Mu-samadhi*; men du kan stadig ikke skelne rigtigt fra forkert, sandt fra falsk. Du har sagt ”*Mu!*, *Mu!*” igen og igen, men har ikke den fjerneste ide, om dette er den rigtige eller forkerte måde. Dette er stadig kun ”Finder sporene” og Kakuan Osho har skrevet et vers om dette.

Vers:

Ved vandet og under træerne, sporene er brede og faste

I din søgen efter oxen begav du dig ind i bjergene, da du nåede til bækkens klare rindende vand i den tætte cedertræsskov, faldt du over oksens spor, gjorde du ikke? Dette er stedet hvor:

*Piletræerne emmer af Kannons forunderlige skikkelse,
De hviskende fyrretræer lærer om sansende væseners
befrielse.
Et gammelt fyrretræ taler indre visdom,
Og en mystisk fugl leger med sandheden.*

Lyden af vinden i fyrretræerne er oksens spor, er det ikke også? Nattergalens sang, "Ho-hokekyo"²¹ er også oksens spor, er det ikke? Vandløbene, fuglene, træerne og skoven synger alle Buddha, synger Dharma, synger Sangha. Alt hvad du ser, alt hvad du hører, hver og en er manifestation af hjertet-sindet. Der er intet, som ikke er oksens spor. Et gammelt vers siger:

*Bækkens klukken er den veltalende Buddha,
Er bjergenes farve ikke den rene Buddha-krop?*

Så han det eller gjorde han ikke, i det søde, tæt voksende græs? Det søde græs refererer her til de sutraer som fortolker Buddha-naturen og forfædrenes optegnelser, der henviser til Zen. Der findes læssevis af disse bøger. "Tæt voksende" betyder her, at dette græs er fyldigt og vokser tæt; dette græs, som stadig er vådt af dug, er altid saftigt og frodigt. I dette søde græs, i alt hvad du ser og hører, er der intet som ikke afslører buddha-natur. Er de ikke alle sammen oksens spor? Og du? Har du set det? Har du hørt det?

*Men selv midt i de dybeste bjerge
Hvordan kunne den skjule sig for nogen, med snuden
løftet mod himlen?*

Selv om der overalt er mange spor af oxen, har du stadig ikke set den. Det er fordi du sidder fast i selvbedragets vildnis. Selvbedragets buskads kvæles af for kraftig vækst. Det nytter ikke noget, hvor meget du end søger; du er hele tiden begravet under et bjerg af selvbedrag, kvalt af fejlagtige tanke-vildnis; intellektualiseringens ukrudt. Det er umuligt for dig at finde oxen. Men så galt står det heller ikke til." Hvordan kunne den skjule sig for nogen, med snuden løftet mod himlen?", siger verset. Når du har set spor af oxen, er der ingen steder, den kan gemme sin snude, snuden løftet mod

himlen. På et eller andet tidspunkt vil den vise sin snude til alle. Når alt kommer til alt, står det ikke så galt til.

Hvis du har set sporene, skal du ikke kaste din vandringsstav fra dig i frustration og lade det være godt med det; du skal forfølge sporene, indtil du til sidst fanger oxen. Så længe du ikke opgiver bekræftelsen af dit løfte og så længe du ikke brækker din stav midt over i frustration, vil du helt sikkert kunne fange den. Tab ikke modet. Uanset hvad, er du nødt til at holde fast i din beslutning og mase på, op ad bjerget igen. Vi er kun nået til "Finder sporene", det andet af *De Ti Oksehyrde Billeder*. Du har kun været i klostret i tre måneder og er først nu nået dertil, hvor du så småt begynder at se oksens spor. Men, der er stadig mange blandt jer, der ikke ved, om I kigger på sporene efter en okse eller en hest. Dette er ikke stedet at tabe modet og smide staven fra dig.

Waka:

Beslutsomhed

Dybt inde i bjergene,

Dine anstrengelser bærer frugt.

Spor!

Hvor opmuntrende at se et tegn.

Du har gentaget "Mu!, Mu!" morgen og aften lige siden begyndelsen af træningsperioden.²² Lige gyldig hvad du end tænker er resultatet, at dit "Mu!" er forvandlet til oksens spor. Lige indtil nu har du gentaget "Mu!, Mu!" som om det ikke havde nogen forbindelse med dig; men nu begynder du at se, at dette "Mu" er dit eget "Mu". Det er forvandlet til oksens spor, dit eget hjerte-sind. Det har på en eller anden måde slået sig ned i dig. Husk:

Hvis du holder ud dag og nat uden afbrydelser

Hvis blot Dharma-lyset tændes én gang

Er med ét at opnå det.

Slip ikke de spor af syne, uanset hvor du går. Tænk over dem, når du er på tiggergang, og når du arbejder. Hvis du holder ud uden afbrydelser dag og nat, vil du til sidst fange den vilde okse.

*Søg helt ud til grænsen i dit usikre hjerte, -
Dér, sporene efter den længe savnede okse.*

Nu ser det så ud til, at du har fundet oksens spor; men hvad du end gør, lige meget hvor langt du går, finder du ikke andet end spor. Ikke engang dens hale er til at få øje på. Du har ikke set oksens hale, for slet ikke at tale om dens snude, som peger op mod himlen. Du siger til dig selv: "Uanset hvor mange gange jeg går til *sanzen*, bliver jeg bare ringet ud af klokken. Jeg giver op." Selv hvis det er, hvad du tænker, er der ingen vej uden om, for selvom du bliver smidt ud af hovedmunken, er du nødt til at gå derind igen og give endnu et "Mu!" Alene tanken om at gå til *sanzen* giver dig afsky. Du troede ikke, det kunne komme så vidt. Hvor mange år vil det tage at gå igennem "Mu! Mu!" i dette tempo? Du er helt igennem træt af det. Det er, hvad du måske tænker, men på den anden side – den, der er nødt til at sidde og lytte til alt dette "Mu! Mu!" fra hver af jer, den ene efter den anden uden at noget ændres – til sidst vil han også føle afsky. Dette er en udholdenhedsprøve, en tålmodighedsprøve. Hvem giver først op? Der er ikke andet at gøre end at spille klovn og, som du er vant til, gå ud og lede efter den forsvundne okse spor. Så, med den indstilling, gå ud og få fat i den okse.

Billede 3
Opdager Oksen

素戔

三

源に逢う

〇

見処

得入才學

声より

見牛